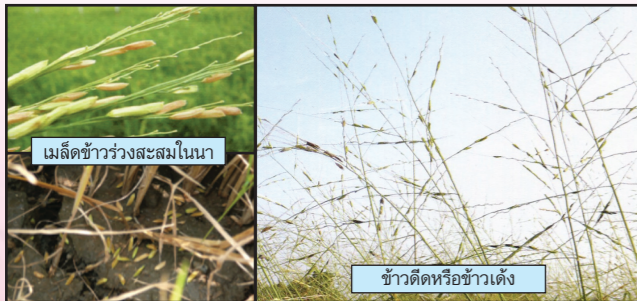
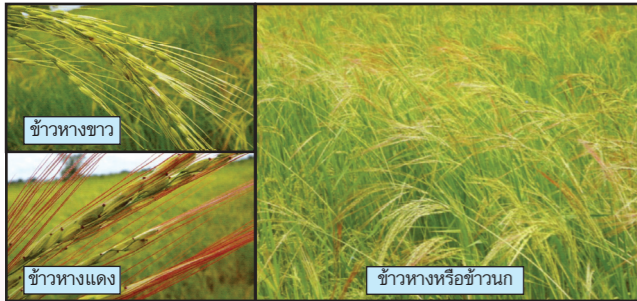

ข้าววัชพืช

ชื่ออื่น : ข้าวหาง ข้าวนก ข้าวดีด ข้าวแดง ข้าวลาย

ลักษณะทั่วไป

ข้าววัชพืชเกิดจากการผสมข้ามระหว่างข้าวป่าที่พบทั่วไปในธรรมชาติกับข้าวปลูก และส่วนใหญ่มีลักษณะที่ชานาไม่ต้องการ ได้แก่ ปลายเมล็ดมีหาง เปลือกเมล็ดมีสีลายน้ำตาลแดง เยื่อหุ้มเมล็ดมีสีแดง เมล็ดสุกแก่เร็วและร่วงก่อนเก็บเกี่ยว

การป้องกันกำจัด

1. ลอให้ข้าววัชพืชงอกแล้วไถกลบ โดยการปล่อยให้หนาแน่น 1 สัปดาห์ แล้วปล่อยน้ำเข้านาล่อให้งอก จึงทำการไถกลบ
2. เลือกซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เชื่อถือได้
3. ปล่อยเปิดโล่งทุ่ง เข้ากินเมล็ดข้าววัชพืชที่ร่วงในนา
4. ทำความสะอาดเครื่องจักรกลที่เข้ามาในแปลงนา โดยเฉพาะรถเกี่ยวนา
5. ใช้สารเคมีกำจัดก่อนปลูกข้าว เช่น ไดเมทธานามิด อ็อกซีฟลูออเฟน บิวทาคลอร์ เพนดิเมทาลิน ไธโอเบนคาร์บ
6. ใช้สารเคมีกำจัดหลังปลูกข้าว เช่น อ็อกซาไดอาร์กิล เพนดิเมทาลิน อ็อกซีฟลูออเฟน บิวทาคลอร์ + 2,4-D ไธโอเบนคาร์บ + 2,4-D
7. เปลี่ยนวิธีการปลูกโดยการโยนกล้าหรือปักดำ

ผลิตและเผยแพร่

สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว กรมการข้าว

ข้อมูลและภาพประกอบ

สำนักวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว

ติดต่อสอบถาม : ศูนย์บริการชานา ศูนย์วิจัยข้าว
ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวใกล้บ้านท่าน
สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว
โทร. 02-561-3962
www.ricethailand.go.th

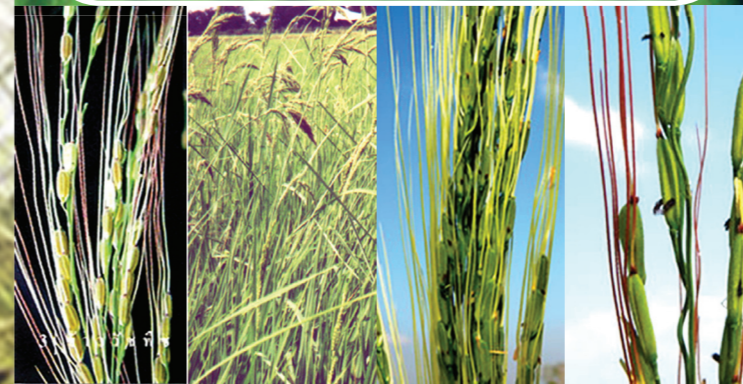
เอกสารเผยแพร่ : สสช. 2554-05-029

วัชพืช ในนาข้าว

วัชพืชในนาข้าว

วัชพืช หมายถึง พืชที่เราไม่ต้องการให้เจริญเติบโตในพื้นที่เพาะปลูก วัชพืชในนาข้าวมีหลากหลายชนิด สามารถเจริญเติบโตรวดเร็วและทนทานต่อสภาพแวดล้อม รวมทั้งมีการขยายพันธุ์ได้จำนวนมาก จึงสามารถสร้างความเสียหายรุนแรงให้แก่ผลผลิตข้าว วัชพืชที่พบในนาข้าว เช่น หญ้าข้าวนก หญ้าดอกขาว ผักปอด ผักแว่น กกทราย ฯลฯ รวมถึงข้าวพันธุ์อื่นๆ ที่ขึ้นแปลงปลอมอยู่ในแปลงนาด้วย

ดังนั้น เกษตรกรจึงควรทำความเข้าใจถึงลักษณะเฉพาะตัวของวัชพืชแต่ละชนิดและการป้องกันกำจัด เพื่อไม่ให้เป็นปัญหาต่อการเพาะปลูกข้าว อันเป็นสาเหตุทำให้ผลผลิตและคุณภาพข้าวลดลงได้

การควบคุมวัชพืชในนาข้าว

1) ใช้วิธีเขตกรรม

- 1.1 การเตรียมเมล็ดพันธุ์ที่ไม่มีเมล็ดวัชพืชเจือปน
- 1.2 การเตรียมแปลงปลูกอย่างประณีต กำจัดวัชพืชให้หมด
- 1.3 การควบคุมระดับน้ำในนาไม่ให้แห้ง ช่วยป้องกันวัชพืช
- 1.4 ใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสม
- 1.5 วิธีการปลูกแบบมีน้ำขัง ช่วยป้องกันวัชพืชไม่ให้งอกได้
- 1.6 การใช้แรงงานกำจัด ควรทำหลังช่วงออก/ปักดำ 30 วัน
- 1.7 การปลูกพืชหมุนเวียน ช่วยลดวัชพืชบางชนิดได้

2) ใช้ชีววิธี

คือ การใช้สิ่งมีชีวิตควบคุมกำจัดวัชพืช เช่นการเลี้ยงเบ็ดไล่งู การเลี้ยงปลาในนาข้าว ฯ

3) การใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช

เป็นการนำเอาสารเคมีที่มีพิษมากำจัดวัชพืช โดยการใช้สารเคมีจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจถึงวิธีการใช้และข้อควรระวังในการใช้ด้วย สามารถจำแนกตามช่วงเวลาการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชดังนี้

1. สารกำจัดวัชพืชประเภทก่อนปลูก
2. สารกำจัดวัชพืชประเภทก่อนวัชพืชงอก
3. สารกำจัดวัชพืชประเภทหลังวัชพืชงอก

ตาราง การใช้สารเคมี ป้องกันกำจัดวัชพืชในนาข้าว

ชื่อสารกำจัดวัชพืช	ประเภทสารกำจัดวัชพืช	คำแนะนำการใช้	ชนิดวัชพืช ที่ควบคุมได้
เพรททิลาลคอลลอร์	ก่อนวัชพืชงอก	พ่นระยะ 0-4 วัน หลังหว่านข้าวแล้วปล่อยน้ำเข้านา 7-10 วัน และรักษาระดับน้ำให้สม่ำเสมอ	ประเภทหญ้า เช่น หญ้าข้าวรก หญ้าดอกขาว หญ้าแดง ประเภทกก เช่น กกขนาก กกทราย หนวดปลาชุก ประเภทใบกว้าง เช่น ชาเขียด ผักปอดนา
บิวทาคลอร์	ก่อนวัชพืชงอก	พ่นระยะ 4-6 วัน หลังหว่านข้าวแล้วปล่อยน้ำเข้านา หลังพ่น 3 วันและรักษาระดับน้ำให้สม่ำเสมอ	ประเภทหญ้า เช่น หญ้าข้าวรก หญ้าดอกขาว ประเภทกก เช่น กกขนาก กกทราย หนวดปลาชุก ประเภทใบกว้าง เช่น ชาเขียด ผักปอดนา
บิวทาคลอร์ + 2,4-ดี	ก่อนและหลังวัชพืชงอก	พ่นระยะ 7-15 วัน หลังหว่านข้าวแล้วปล่อยน้ำเข้านา หลังพ่น 3 วันและรักษาระดับน้ำให้สม่ำเสมอ	ประเภทหญ้า เช่น หญ้าข้าวรก หญ้าดอกขาว ประเภทกก เช่น กกขนาก ประเภทเฟิร์น เช่น ผักแว่น
บิวทาคลอร์ + โพรพานิล	ก่อนและหลังวัชพืชงอก	พ่นระยะ 7-15 วัน หลังหว่านข้าวแล้วปล่อยน้ำเข้านา หลังพ่น 3 วันและรักษาระดับน้ำให้สม่ำเสมอ	ประเภทหญ้า เช่น หญ้าข้าวรก หญ้าดอกขาว หญ้าแดง ประเภทกก เช่น กกขนาก กกทราย หนวดปลาชุก ประเภทใบกว้าง เช่น ชาเขียด ผักปอดนา เทียนนา ประเภทเฟิร์น เช่น ผักแว่น
ฟีนอกซาพรอป-พี-เอทิล	หลังวัชพืชงอก	พ่นระยะ 20-30 วัน หลังหว่านข้าว ขณะพ่นต้องไม่มีน้ำขัง และปล่อยน้ำเข้านา หลังพ่น 3 วัน	ประเภทหญ้า เช่น หญ้าข้าวรก หญ้าดอกขาว หญ้าแดง
บิสไพริแบก-โซเดียม	หลังวัชพืชงอก	พ่นระยะ 8-30 วัน หลังหว่านข้าว ขณะพ่นต้องไม่มีน้ำขัง และปล่อยน้ำเข้านา หลังพ่น 3 วัน	ประเภทหญ้า เช่น หญ้าข้าวรก หญ้าดอกขาว ประเภทกก เช่น กกขนาก กกทราย หนวดปลาชุก ประเภทใบกว้าง เช่น ชาเขียด ผักปอดนา ตาลปัตรฤๅษี

หญ้าข้าวรก

ชื่ออื่น : หญ้าคอมมิวนิสต์, หญ้าพุ่มพวง

ลักษณะทั่วไป

เป็นวัชพืชอายุปีเดียว ออกดอกได้ตลอดปี ชอบขึ้นในดินที่ชื้นแฉะ เมล็ดสามารถงอกได้น้ำลึกประมาณ 1-2 เซนติเมตรได้ และเจริญเติบโตได้ดีในสภาพน้ำขัง การชั่งน้ำไว้ประมาณ 3 วัน จะทำลายการพักตัวของเมล็ดหญ้าข้าวรก

การป้องกันกำจัด

1. ล่อให้งอกแล้วไถกลบ โดยการชั่งน้ำไว้ในนา 3 วัน แล้วปล่อยออก ทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์ หญ้าจะงอกจึงทำการไถกลบ
2. การปล่อยน้ำเข้านาขังน้ำลึกมากกว่า 2 เซนติเมตร จะช่วยป้องกันการงอกของหญ้าข้าวรกได้
3. ใช้สารกำจัดวัชพืชประเภทก่อนงอก เช่น เพรททิลาลคอลลอร์ บิวทาคลอร์ ฯลฯ
4. ใช้สารกำจัดวัชพืชประเภทหลังงอก เช่น ควินคลอแรก ไชฮาโลฟอพ-บิวทิล ฯลฯ